

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2020. gada 3.jūlijā

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 – 105 (sanāksme vienlaikus notiek attālināti ar video starpniecību)

354. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, I.Purmale, J.Dambis, A.Kušķis, J.Zilgalvis, A.Lapiņš, D.Baltiņa

Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes pārstāvji: K.L.Rožlapa, M.Levina, I.Bula, D.Barbars, I.Jekševica;

Projektu pārstāvji:

D.Zalāne - ēkas pārbūve un lifta izbūve Elizabetes ielā 41/43, Rīgā

L.Rutka, R.Meijers - biroju ēkas jaunbūve Hanzas ielā 16a, Rīgā

Ģ.Kalinkevičs - Jumta stāva un lifta izbūve ēkā Bruņinieku ielā 72, Rīgā

I.Rudzīte - Daugavas stadiona Vieglatlētikas manēža ar multifunkcionalitāti Augšielā 1

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: B.Mūrmiece

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 354. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina darba kārtību.

2.

Padomes 355. sēde

Padomes 355. sēdi sasaukt 8.jūlijā plkst. 14:00.

3.

Jumta stāva un lifta izbūve ēkā Bruņinieku ielā 72, Rīgā; Iesniedzējs: Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde;

M.Levina informē par jautājuma izvērtēšanas nepieciešamību Padomē. Lūdz Padomes viedokli par kvartāla jumta ainavas un apjoma pārveidojumu pieļaujamību.

Ģ. Kalinkevičs informē par projekta ieceri.

A.Kušķis: risinājums ir rūpīgi pārdomāts un atbilstošs normatīvo aktu prasībām. Ir arī saglabāta attieksme un pietāte pret zemāko vēsturisko apjomu ielas frontē. Projekta iecere atbalstāma. Norāda uz neatbilstību MK vispārīgajiem apbūves noteikumiem, kas precizē atskaites sistēmu ēku augstumam.

A.Lapiņš: kvalitatīvs risinājums konkrētajai vietai. Projekts atbalstāms.

D.Baltiņa: nepiekrīt piedāvātajam risinājumam. Rīgas jumta ainava ir apdraudēta un tā jāsaudzē. Objektam nav avārijas stāvoklis vai citu argumentu, kāpēc ēka būtu jāpaceļ pa diviem stāviem. Šī ēka ar savu apjomu ir daļa no Rīgas saglabājamās vērtības. Ir jāturpina arvien stingrāk iestāties pret jumta ainavas pārveidojumiem.

J.Asaris: nav iebildumu pret paaugstināšanu, bet risinājums šķiet trauksmains un sadrumstalots. Kopumā varētu piekrist. Jāatceras, ka ēka ir ar nelielu kultūrvēsturisko vērtību.

J. Dambis: arī vienkāršām ēkām piemīt sava kultūrvēsturiskā nozīme, kas rada īpašo vides raksturu. Šai ēkai nelieli pārveidojumi būtu pieļaujami – arī jumta daļai tās izmantošanas nolūkā. Tomēr piedāvātais pacēlums ir pārāk augsts, konkrētajā vidē dominējot pārāk daudz. Risinājums no arhitektūras idejas ir diezgan labs, bet harmoniskāk vidē iekļautos, ja būtu pievienots tikai viens stāvs.

V.Brūzis: Būvvalde ir izvērtējusi piedāvāto risinājumu, pieņemot lēmumu to atbalstīt. Īpašnieks ir nodrošinājis ielas frontes ēku saglabāšanu, kas rosina atļaut zināmu rīcību pagalmā.

I.Purmale: piedāvātais risinājums ir atbalstāms, vēl jo vairāk domājot par Rīgas centra atdzīvināšanu.

J.Zilgalvis: ja piedāvātais risinājums atbilst būvnormatīviem, tas ir interesants un pārdomāts.

A.Kronbergs: piedāvātās izbūves varbūt pat aktivizētu, veidojot atšķirīgāku formu, atsaucoties uz koka ēku jumtiem. Ņemot vērā izteikto redzamību, būtu jāpiešķir skaidrāka forma. Patlaban risinājums ir “būvēts uz noteikumiem”. Kopumā iecere ir atbalstāma.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt piedāvāto jumta stāva un lifta izbūves risinājumu ēkā Rīgā, Bruņinieku ielā 72.

Par: 7 – A.Lapiņš, A.Kušķis, A.Kronbergs, J.Asaris, J.Zilgalvis, I.Purmale, V.Brūzis

Pret: 1 - D.Baltiņa

Atturas: 1 – J.Dambis

Padomes lēmums: atbalstīt piedāvāto jumta stāva un lifta izbūves risinājumu ēkā Rīgā, Bruņinieku ielā 72.

4.

Ēkas pārbūve un lifta izbūve Elizabetes ielā 41/43, Rīgā; Iesniedzējs: Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde

---

M.Levina informē par jautājuma izvērtēšanas nepieciešamību Padomē. Jautājums par jumta izbūves risinājuma pieļaujamību.

D.Zalāne informē par projekta ieceri.

A.Lapiņš: visi piedāvātie pārbūves priekšlikumi ir saprotami, izņemot ventilācijas mašīnas izbūvi virs kāpņutelpas. Tas ir tehniski riskanti no mantojuma saglabāšanas viedokļa. Jumtā izveidotā “bedre” var radīt problēmas nākotnē.

A.Kušķis: tiek darīts maksimālais, lai uzlabotu ēkas jumta kopējo ainavu, kā arī ne tikai jumtu, bet arī pagalma vidi atbrīvotu no tehniskajām iekārtām.

J.Dambis: ēkai jāļauj attīstīties un kvalitatīvi pārveidojumi cilvēka dzīves kvalitātes nodrošināšanas nolūkā ir iespējami arī kultūras pieminekļiem. Piekrīt A.Lapiņam, ka nepieciešams pievērst uzmanību, lai tehniskā iekārta netiktu izbūvēta kāpņu telpai bīstamā veidā.

J.Zilgalvis: piedāvātās izmaiņas ir minimālas, pārdomātas – ar pietāti pret ēku un apkārtējo vidi.

J.Asaris: reti gadās, ka tā kā šeit tiek uzlabota arī ēkas nelielā pagalma daļa – tās labiekārtojums un vizuālais tēls.

V.Brūzis: vēdināšanas risinājumu izvēlē būtu jāpiestrādā vēdināšanas tehnologam. Pārējais ir pieņemams un uzteicams.

I.Purmale: piedāvāto risinājumu atbalsta. Izmaiņas nav būtiskas un tās uzlabo esošo situāciju.

A.Kronbergs: ir paveikts rūpīgs darbs, kuru īstenojot, būs ieguvums mājai un pilsētai.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt iesniegto ēkas pārbūves un lifta izbūves projektu Elizabetes ielā 41/43 turpmākai virzībai, aicinot pievērst uzmanību tehnisko iekārtu izbūves risinājumiem.

Par: 9 - A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, I.Purmale, J.Dambis, A.Kušķis, J.Zilgalvis, A.Lapiņš, D.Baltiņa

Pret: 0;

Atturas: 0.

Padomes lēmums: atbalstīt iesniegto ēkas pārbūves un lifta izbūves projektu Elizabetes ielā 41/43 turpmākai virzībai, aicinot pievērst uzmanību tehnisko iekārtu izbūves risinājumiem.

5.

Biroju ēkas jaunbūve Hanzas ielā 16a, Rīgā; Iesniedzējs: Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde

---

M.Levina informē par jautājuma izvērtēšanas nepieciešamību Padomē. Lūdz Padomes viedokli par piedāvātā risinājuma arhitektūras kvalitāti.

L.Rutka un R.Meijers informē par projekta ieceri.

D.Baltiņa: jau iepriekš ir norādījusi, ka plānotie augstumi ir par lielu un maksimālās augstuma atzīmes nav paredzētas tādēļ, lai ēkas tiešām arī veidotu maksimāli augstas. Šāda attīstība Rīgas vēsturiskajam centram nav vēlama, tāpēc aicina pārskatīt piedāvāto ēkas augstumu. Jaunajos projektos būtu jāturpina Rīgas cilvēcīgais arhitektūras mērogs. Augstumi ir par lielu, gan 6 stāvu augstums ir neglīts, kā arī pilnīgi noteikti nebūtu atbalstāma 12 stāvu apjoma parādīšanās. Norāda uz blakus esošā Hanzas perona vērtību.

I.Purmale: maksimālajam atļautajam augstumam tiešām ir sekots ļoti mehāniski. Stāvu starpība (6:12) ir ļoti uzkrītoša, kas liek pazust blakus esošajam Hanzas peronam. Būtu nepieciešama pakāpeniskāka pāreja uz maksimālo stāvu augstumu.

A.Kušķis: aicina meklēt bagātākus telpiskos risinājumus, veidojot pārliecinošu piedāvājumu, kas visiem šķistu pārliecinošs un labs.

J.Dambis: mums jāatceras, ka aizsardzības zona pasaules mantojuma vietām un arī kultūras pieminekļiem ir radīta, lai pieminekļa apkārtnē veidotu harmonisku pāreju uz citu pilsētvidi. Rīgas kā UNESCO pasaules mantojuma vietas viena no vērtībām ir apbūves mērogs un būvniecības disciplīna. Ja apbūves noteikumi pieļauj augstāku apbūvi, pārejai jābūt harmoniskākai, izvairoties no tik agresīva apjoma. Patlaban piedāvātais risinājums nav saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra tradīcijām. Arhitektūra ir diezgan stilīga, tās detaļas – labā dizainā un kvalitātē, būtu pat ļoti interesantas.

J.Zilgalvis: augstākais apjoms ir agresīvs un disharmonē ar zemo Hanzas peronu, tas arī arhitektoniski, lai arī ar zināmām kvalitātēm, tomēr šķiet neinteresants, vērtējot to pašreizējā vizuālajā izpildījumā. Šobrīd risinājums nav atbalstāms.

A.Lapiņš: pirmais objekts šajā teritorijā ir Hanzas perons, tāpēc jaunajai apbūvei būtu jārespektē tā vērtības. Piedāvātais apjoms šobrīd kā fona apbūve nav īpaši veiksmīgs. Būtu jāmeklē smalkāka arhitektūra un apjomu kārtojums.

A.Kronbergs: 12 stāvu tornis mūs patlaban mulsina, jo nevaram iedomāties apbūvi aiz tā, tādēļ attīstību vēlamies secīgāgu, harmoniskāku un līdzensvarotāku. Piedāvātā risinājuma projektēšanā racionālais aspekts ir ņēmis virsroku pār citiem aspektiem, radot lietas, kuras kāds varētu nosaukt par pārāk vienkāršotām. Piekrītot tam, ka maksimālais stāvu skaits vienmēr nav jāizmanto, tomēr izprot arī to, ka attīstītājs un arhitekti ir labticīgi balstījušies uz spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

V.Brūzis: Hanzas perons šajā teritorijā ir centrālais objekts, kas prasa cieņu pret to. Piedāvātais vienkāršais apjoms zināmā mērā tomēr ir cieņa pret Hanzas peronu. Līdz ar to vienkāršība arhitektūrā netraucē, bet traucē pārāk agresīvais akcents.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt piedāvāto biroju ēkas jaunbūves Hanzas ielā 16a risinājumu.

Par: 0;

Pret: 3 – I.Purmale, D.Baltiņa, J.Dambis;

Atturas: 6 – A.Lapiņš, A.Kušķis, A.Kronbergs, J.Asaris, J.Zilgalvis, V.Brūzis

Padomes lēmums: neatbalstīt piedāvāto biroju ēkas jaunbūves Hanzas ielā 16a risinājumu.

6.

Daugavas stadiona Vieglatlētikas manēža ar multifunkcionalitāti Augšielā 1, Rīgā Iesniedzējs: Rīgas pilsētas Būvvalde

---

V.Brūzis informē par jautājuma izvērtēšanas nepieciešamību Padomē.

I.Rudzīte informē par projekta ieceri.

J.Asaris: piedāvātajā projektā lielas problēmas nesaskata un vēl veiksmi tā īstenošanā.

A.Lapiņš: veiksmīgs, dinamisks apjoms, atspoguļojot sporta raksturu. Sirdspukstu attēlojums un dinamiskā forma gan nedaudz disharmonē. Projekts atbalstāms.

A.Kušķis: atbalsta piedāvāto risinājumu. Pārāk daudz neko nevajadzētu mainīt, arī lauzītajā līnijā, kas atsaucas uz Vecrīgas siluetu, kā arī kustībai uz Deglava tilta. Laba doma autostāvvietas telpas izmantošanai, tomēr tā būtu padarāma atraktīvāka un pievilcīgāka.

J.Dambis: kopumā risinājums atbalstāms. Līnija vienā fasādē ir nedaudz "nervoza", kā arī lielā jumta plakne kontrastē jumta ainavā, ja to vērtētu no augšas. Aicina pievērst uzmanību, lai jumta plaknes laukums neveidotu nevēlamu skatu.

D.Baltiņa: pievienojas J.Dambim par masīvo jumta plakni. Jautājums, vai jumta plakne būtu izmantojama, piemēram, tenisa kortiem. Kopumā projekts ir veiksmīgs.

V.Brūzis: Būvvalde augstu vērtē panākto progresu projekta attīstībā un atbalstīs projektu, ja to atbalstīs Padome.

I.Purmale: atbalsta risinājumu turpmākai virzībai.

Padome balso par lēmumu: kopumā atbalstīt iesniegto projekta risinājumu, turpmākajā attīstībā aicinot izskatīt Padomes paustos ierosinājumus, uzmanību pievēršot jumta izveidošanai, kā arī fasādes līnijas formai un kompozīcijai gar Deglava ielu.

Par: 9 - A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, I.Purmale, J.Dambis, A.Kušķis, J.Zilgalvis, A.Lapiņš, D.Baltiņa

Pret: 0;

Atturas: 0.

Padomes lēmums: kopumā atbalstīt iesniegto projekta risinājumu, turpmākajā attīstībā aicinot izskatīt Padomes paustos ierosinājumus, uzmanību pievēršot jumta izveidošanai, kā arī fasādes līnijas formai un kompozīcijai gar Deglava ielu.

7.

Ēkas konservācija Peitavas ielā 7, Rīgā Iesniedzējs: Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde

---

D.Barbars informē par jautājuma būtību. Konservācijas projekts paredz daļēju sienas demontāžu. Lūdz Padomes viedokli, vai avārijas stāvokļa dēļ ir pieļaujama ēkas daļēja demontāža. Ēkas konservācija paredzēta, lai novērstu bīstamību.

J.Dambis: situācija objektā ir ļoti bīstama, izstrādātā dokumentācija ir pavāja. Mēs varētu prasīt izstrādāt precīzu projektu, bet tas paildzinātu laiku darbu uzsākšanai. Mums jācenšas saglabāt pēc iespējas vairāk. Tāpēc varētu pieļaut vēsturisko sienu atsevišķu fragmentu demontāžu, cenšoties maksimāli saglabāt oriģinālo substanci neizjauktā stāvoklī. Uzsvērt, ka nepieciešams lietot demontēšanas nevis nojaukšanas metodi. Ļoti svarīgi ir nekavējoties veikt papildus stiprinājumus. Lai nebūtu tā, ka tiek zaudēta vēsturiskā substance, pirms demontāžas ar Pārvaldi saskaņot ļoti precīzu risinājumu. Izbrukušo stūri aizmūrēt arī kā pagaidu risinājumu ir ļoti svarīgi, jo tas ir pārāk bīstami.

M.Levina: ēka ir sarakstā vēl no Pieminekļu valdes laikiem, tā ir kvalitatīvi uzmērīta un izpētīta. Aicina saskaņot demontāžu, bet paralēli prasīt arī precīzu konservācijas risinājumu. Vienīgais veiksmīgais līdzīgs piemērs ir saglabātā ēkas daļa Jēkaba ielā 24.

A.Kronbergs: steidzami jāuzdod pasūtītājam norobežot objektu, kas ir cilvēka dzīvībai bīstami.

A.Lapiņš: demontāža būtu izjaukt sienu pa ķieģeļiem, kas nozīmētu sienu izjaukt pilnībā. Līdzīga situācija ir daudzās pilsdrupās. Stūra sasiešana un papildināšana ar keramzīta blokiem kā pagaidu risinājums no oriģināla saglabāšanas viedokļa būtu vēlamāka.

A.Kušķis: pēc likuma, ja īpašnieks nenodrošina objekta drošību sabiedrībai, pašvaldībai ir tiesības objektu nojaukt.

V.Brūzis: tas būtu zaudējums kultūras piemineklim. Aicina arī ņemt vērā kaimiņu teritorijas īpašuma piederību. Vienlaikus aicina domāt, ko mēs vēlamies saglabāt. Šajā fasādē ir 17.gs.mūri. Ēkas demontāža Kalēju ielā 64 pierāda, ka rezultātā tiek zaudēts vairāk. Atgādina ēku Aldaru ielā 5, kurai tika izveidoti balsti no ielas puses, panākot ēkas saglabāšanu kā rotu Rīgas pilsētai. Šajā gadījumā jārunā tikai par esošo konstrukciju nostiprināšanu, nevis demontāžu. Jo vērtīga ir arī mūra kaļķa java. Aicina maksimāli saglabāt vēsturiskos mūrus, tos stabilizēt un konservēt.

Padome balso par lēmumu: Padome lūdz steidzami nodrošināt ēkas Peitavas ielā 7 mūru stabilizāciju, aicinot izskatīt iespēju ēkas nobrukušo stūri atjaunot kaut ar vienkāršiem pagaidu risinājumiem. Nolūkā pasargāt no apdraudējuma sabiedrību, kā arī nodrošināt mūru stabilizācijas procesu, pieļaut to vēsturisko mūru fragmentu demontāžu, kurus praktiski nav iespējams saglabāt. Maksimāli saglabāt oriģinālo substanci neizjauktā stāvoklī. Steidzami pieprasīt īpašniekam objekta norobežošanu, kā arī veikt papildus neatliekamus drošības pasākumus.

Par: 9 - A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, I.Purmale, J.Dambis, A.Kušķis, J.Zilgalvis, A.Lapiņš, D.Baltiņa

Pret: 0;

Atturas: 0.

Padomes lēmums: Padome lūdz steidzami nodrošināt ēkas Peitavas ielā 7 mūru stabilizāciju, aicinot izskatīt iespēju ēkas nobrukušo stūri atjaunot kaut ar vienkāršiem pagaidu risinājumiem. Nolūkā pasargāt no apdraudējuma sabiedrību, kā arī nodrošināt mūru stabilizācijas procesu, pieļaut to vēsturisko mūru fragmentu demontāžu, kurus praktiski nav iespējams saglabāt. Maksimāli saglabāt oriģinālo substanci neizjauktā stāvoklī. Steidzami pieprasīt īpašniekam objekta norobežošanu, kā arī veikt papildus neatliekamus drošības pasākumus.

Sēdi slēdz plkst. 17:15

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

D.Baltiņa

V.Brūzis

J.Dambis

A.Kušķis

I.Purmale

J.Zilgalvis

Sēdi protokolēja

B.Mūrniece